

ÖZEL "LEŞ" TİRME

Elektrik - Elektronik Mühendisi Ramazan PEKTAŞ
EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı
ramazan.pektas@emo.org.tr

Kapitalizmin 1970'lerde yaşanan petrol krizinden sonra yürürlüğe koyduğu, Yeni Dünya Düzeni ve Globalleşme politikaları çerçevesinde dayatılan özelleştirme, elektrik sektöründe de sürekli olarak gündemde tutulmakta. Doğal tekel olma özelliği göz ardı edilen ve sürekli olarak bir rant alanı olarak değerlendirilen elektrik enerjisi 80'li yıllardan beri tartışmaların, yolsuzlukların, spekülasyonların odağında olmuştur. EMO olarak her zaman altını çizdiğimiz kamusal yarar, doğal tekel olma özelliği, vatandaşın müşterileştirilmesi gibi kamu yararına yaklaşımımızın kılavuzluğunda sermayenin karşısında emekten yana tavır alan mücadelemizi sürdürdük.

Özelleştirmenin süslü söylemlerinin ardında dönen kirli oyunları, ortaya saçılan yolsuzluk dosyalarından bütün halkımız gördü. Özelde elektriğin, genelde her türlü kârlı alanın kamu birikimleriyle oluşturulmuş değerlerinin sermayeye peşkeş çekilmesi şeklinde tezahür eden özelleştirme uygulamaları, dünya geneli incelendiğinde gelişmiş ve geri bırakılmış ülkelerde farklılıklar taşımakta. Gelişmiş ülkelerde kamu tekelini büyük ölçüde korunurken, geri bırakılmış ülkelerde kamu tekelini uluslar arası sermayeye devredilmektedir. On yıllardır küreselleşme söylemi sürekli olarak sermayenin küreselleşmesi olarak yorumlanmakta ancak emeğin küresel güç olmasının önüne her türlü engel çıkarılmaktadır. Gene aynı ekonomik modelin adını aldığı liberalizm de, yalnızca ekonomi dünyasındaki sermayenin serbest hareket

etmesi bağlamına sıkıştırılarak düşünce özgürlüğüne karşı en yoğun saldırılar yapılmaktadır.

Sermayenin ekonomik saldırısı olarak tanımlanabilecek olan özelleştirmenin maskesi bunca uygulamadan sonra düşmüş, modelin ilk yıllarındaki söylemlerin inandırıcılığı, halk nezdinde kalmamıştır. Ancak bir avuç çıkar grubu ve sermaye sözcüsü tarafından savunulmaya devam edilen özelleştirme, birkaç ay önce yürütme erkinin en yetkili ağzından da itiraf edilerek, "seçimden önce özelleştirme yapılmasının siyaseten zarar vereceği" ifade edilmiştir.

Tam da bu noktada, özelleştirmenin ucuzluk değil pahalılık getireceği, kamusal yarar değil sermaye kuruluşuna rant getireceği görülmüştür. Bunun yanı sıra, özelleştirme uygulamalarına en önemli gerekçe olarak gösterilen borçların tasfiye edileceği balonu da, toplam borcumuzun 30 milyar dolardan 300 milyar dolara çıkmasıyla patlamıştır.

En son olarak AKP hükümeti eliyle sürdürülen küresel kapitalist politikalar inandırıcılığını yitirmiş, kamunun sahip olduğu değerler sermayeye transfer edilmiş, hazine vergi girdilerinde önemli yer tutan kamu kurumları artık vergi vermeyen kuruluşlara dönüşmüş, özelleştirme ile dayatılan istihdam politikaları çalışanların sosyal hakları ve iş güvencelerini önemli ölçüde erozyona uğratmış ve ülke harpten çıkmış gibi ekonomik olarak çökertilerek tam bağımlı hale getirilmiştir. Kendisine yetemeyen ekonomi, yuvarlandıkça büyüyen bir çığ gibi borç batağına saplanmıştır.

Bütün bu veriler ışığında elektrik sektörüne odaklanacak olursak, hukuksal mücadele ile geri adıma zorlanan örnekler sermayenin sabırsızlığını gösterse de, asıl olarak özelleştirmenin diğer alanlarda olduğu gibi elektrik alanında da rantı dayalı bir hizmet üretimine yöneldiği ortada. Rasyonellik adına çalışanların hakları tırpanlanmakta, daha fazla kâr adına yatırımlardan vazgeçilmekte, verimlilik adına arıza, sayaç okuma, açma kapama gibi hizmetler özelleştirilmektedir. Bir bu kadar önemli bir başka nokta da, kayıp kaçak sorunu halen ortada durmakta, yüksek elektrik tüketimi olan özel kuruluşlar Hasan BALIKÇI gibi dostlarımızı kendi bireysel rantları uğruna acımasızca katletmektedirler.

Çernobil'in patlamasından 21 yıl sonra, nükleer güç edinme heveslileri hâlâ insan hayatını ve ekolojiyi riske atma yolunda çalışmaktadırlar. Bir zorunluluk değil, bir siyasi tercih olan nükleer santral, zaten ağır ekonomik yükler altına sokulmuş ekonomimiz açısından ciddi bir açık tehlikesi olarak karşımıza çıkarılmak istenmektedir.

Kamusal açıdan bakıldığında baştanbaşa olumsuzluklar içeren özelleştirme politikalarının iflas ettiği bir noktada, kamusal yarar ön planda tutan açılımların ve yaklaşımların alternatif olarak sunulması zamanı gelmiş ve hatta geçmiş durumdadır. Sermayenin ekonomik saldırısına güçlü bir karşı cevap vermek için, emekten yana bir alternatifin daha yüksek sesle dile getirileceği günlerin yakın olduğuna olan inancımızla, saygılar sunuyoruz.